

Bemærkning, jeg vil fremkomme med, knytter sig til den Opfattelse, det ærede Medlem fremførte, at vi i 1870 kun endgik en stor Kalamitet, fordi vi hverken havde Fæstninger eller Kanoner; havde vi haft Fæstninger eller Kanoner, da vare vi ufeilbarlig gaaet en Vej, som havde ført til Landets Udelæggelse. Den, det skyldtes, at Landet gik udstadt ud af denne vanskelige Situation, var den daværende Regjering, som vilde have Landets Neutralitet, og Regjeringen gjorde, hvad der stod i dens Magt dengang, for at værges sig mod Tryk, hvad enten det kom fra Øst eller fra vor Sydgrænse. Den koncentrerede her i Kjøbenhavn Styrken fra Hælv og opstillede ved Sydgrænsen et Observationskorps; den indfaldte Reservermandskabet og forsynede Reserverbeholdningerne af Kavalleriet med Heste; den gjorde saaledes, hvad den kunde gøre, men jeg beder ærede Herrer om at betænke, hvorlænge denne Modstand havde kunnet vare med det, som der var stillet op mod Fordringer, der med Styrke vare blevne stillede fra anden Side.

Blom: Da denne Sag sidste Gang var til udførlig Behandling i Landstinget, indtog jeg og 3 andre Medlemmer, hvoraf 2 endnu ere til Stede, en Ererstilling. Det gjælder langtfra at vi principielt modsatte os Kjøbenhavns Befæstning, skjøndt Udsigterne maaske have mistænkt os eller endogaa beskyldt os derfor. Vi gjorde væsentlig to Indvendinger mod det da foreliggende Forslag. Den ene Betænkelse, som jeg har næret fra første Færd af i Begyndelsen af 1873, da det første Befæstningsforslag fremkom, det er den Mening, jeg endnu i Dag fastholder, at det havde været rettest i Stedet for at forelægge alle Lovforslag under Et, at forelægge Forslagene enkeltvis efter som de syntes mere eller mindre paa-trængende nødvendige. Ganske vist skulde Regjeringen have en fast Plan at handle efter, men det var efter min Mening ikke praktisk rigtigt at forelægge den hele Plan paa en Gang. I Naarens Løb er det samme Forsøg blevet gjen-taget flere Gange, men omstider er Regjeringen gaaet ind paa det, som jeg som Enkeltmand holde paa, nemlig at gaa ind paa en stykvis Behandling. Det kan jeg naturligvis ingenlunde være misfornøiet med; men Spørgsmaalet er, og det kan jeg ikke besvare med nogen Visshed, om det dog ikke vilde have bedret Sagens Stilling i det foreliggende Tilfælde, om denne Taktik fra først af var blevet fulgt, og endnu mindre sikkert

er Svaret paa det Spørgsmaal, om det nu har gaaet eller vil gaae Sagen. Vil Regjeringen imidlertid komme os imøde paa dette sidste Punkt, skal jeg henstille, om det ikke vilde være endnu rigtigere at forelægge de Udcast, der ere under Forhandling, i 3 særlige Lovforslag. De foreslaede Foranstaltninger staa jo dog ikke i nogen absolut nødvendig Forbindelse med hinanden, og navnlig om det sidste af dem, turde der maaske opstaa Betænkelse eller Tvivl hos Flere. Jeg skal for mit Bedkommende nu ogsaa af Hensyn til den politiske Situation slutte mig til dem alle tre, hvad enten de maatte fremkomme særlig eller som de nu foreligge under Et.

Den anden Indvending, som fra vor Side blev gjort mod Regjeringens Forslag, nemlig i Foraaret 1883, hidrørte fra, at vi havde Tvivl om, hvorvidt ikke baade Provianteringsforholdene og Garnisonsforholdene burde være foretagne, samtidigt med, at Befæstningsforslaget fremlagdes. Om Provianteringsforholdene har Regjeringen senere, da den samme Aars Efteraar forelagde Lovforslaget paany, meddelt os nogle Oplysninger. Jeg vil ikke sige, at jeg sølte mig tilfredsstillet ved disse, men jeg mener, at det er overordentlig vanskeligt, at give nogen sikker Oplysning derom. Derimod er der ikke rørt, hverken i dette Udcast eller i det forrige, ved Spørgsmaalet om Garnisonsforholdene, men jeg skal indrømme, at i de 6—7 Aar, der ville hengaae inden de foreslaede Værker ere færdige, kan den Sag jo komme under Overveelse og blive afgjort, som jeg tror, paa en noget forskjellig Maade fra den, hvorpaa vort Hærvæsen nu er ordnet. Jeg slutter mig altsaa til de 2 Lovudcast, der foreligge, og skal stemme for dem paa alle Stadier, men jeg ønsker dem ganske vist, ligesom det ærede Medlem for første Kreds (Blom) gjorde til Gjenstand for en nøiere og nøie Overveelse.

Der er fremkommet forskjellige Indvendinger fra anden Side mod dette Lovforslag. Naar en æret Taler har kaldt det et ørkesløst Arbejde, at vi foretog denne Forhandling, da er det jo Noget, hvorover vi Mener ikke selv ere Herrer. Naar en Ting, der skal afgjøres af Flere, passerer flere Stadier, saa kan Ingen sikkre sig mod at foretage et ørkesløst Arbejde. Spørgsmaalet bliver jo for os ene og alene, om det er vor Pligt at foretage dem eller ikke. Er det vor Pligt at stænke denne Sag en alvorlig, ihldestgjørende og omhyggelig Overveelse, er det en Selvsølge, at vi maa lade det staa hen, om det bliver ørkesløst eller